

ZARZĄDZENIE

Dnia 16 maja 2024 r.

Sędzia Sądu Najwyższego Zbigniew Puskarski

zarządził:

- 1. zawiadomić – przez doręczenie niniejszego zarządzenia – skazanego D. R., iż nie stwierdzono podstaw do wznowienia z urzędu postępowania w jego sprawie, zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. akt II AKa 346/18;**
- 2. sprawę zakreślić w repertorium KO.**

UZASADNIENIE

D. R. wyrokiem Sądu Okręgowego w Opolu z dnia 29 maja 2018 r., sygn. akt III K 118/20, został skazany za szereg przestępstw, w tym za popełniony w dniu 12 listopada 2006 r. na terenie [...] czyn z art. 279 § 1 k.k. (włamanie do samochodu i kradzież elementów jego wyposażenia) na kary roku pozbawienia wolności i 100 stawek dziennych grzywny, z ustaleniem wysokości jednej stawki na 50 zł. Po połączeniu kar jednostkowych orzeczono wobec oskarżonego kary łączne 15 lat pozbawienia wolności i 400 stawek dziennych grzywny, z ustaleniem wysokości jednej stawki na kwotę 50 zł. Tym samym wyrokiem zostali skazani dwaj inni oskarżeni.

Po rozpoznaniu apelacji wniesionych przez strony, Sąd Apelacyjny we Wrocławiu wyrokiem z dnia 25 kwietnia 2019 r., sygn. II AKa 346/18, zmienił zaskarżony wyrok, w tym wobec oskarżonego D. Retingera w odniesieniu do niektórych rozstrzygnięć Sądu pierwszej instancji, i wymierzył temu oskarżonemu karę łączną 14 lat pozbawienia wolności. Nie dotyczyło to skazania za czyn z art. 279 § 1 k.k., bowiem w tej części wyrok Sądu Okręgowego w Opolu został utrzymany w mocy.

Obrońca D. R. wniósł kasację od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu, jednak Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 25 czerwca 2020 r, sygn. akt V KK 648/19, oddalił ją jako oczywiście bezzasadną.

Pismem datowanym 24 lipca 2023 r. aktualnie skazany D. R. wystąpił o wyznaczenie adwokata z urzędu do sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienie postępowania w opisanej sprawie. W uzasadnieniu podał, że w sprawie ujawniły się nowe fakty i dowody, które świadczą, iż nie mógł być skazany za popełniony na terenie [...] czyn z art. 279 § 1 k.k., bowiem w dacie wyrokowania nastąpiło przedawnienie ścigania, tj. negatywna przesłanka procesowa z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., skutkująca zaistnieniem uchybienia z art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Na tę okoliczność dołączył kopie przetłumaczonych na język polski dwóch pism sporządzonych przez właściwe organy niemieckie.

Odnosząc się do pisma skazanego D. R., w pierwszej kolejności należy zauważyć, że nie zachodzi potrzeba wyznaczenia mu adwokata z urzędu do sporządzenia i podpisania wniosku o wznowienia postępowania. Wynika to z tego, że wznowienie postępowania z powodu ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. może nastąpić nie na wniosek strony, a jedynie z urzędu (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48). W takim razie przedmiotowe pismo skazanego D. R. należało potraktować jako złożony w trybie art. 9 § 2 k.p.k. wniosek (sygnalizację) o wznowienie postępowania z urzędu z powodu zaistnienia uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. Zarazem trzeba zaznaczyć, że w uzasadnieniu wymienionej uchwały Sądu Najwyższego I KZP 5/05 stwierdzono, iż w razie uznania, że sygnalizowane uchybienie nie miało miejsca, nie jest wymagane wydanie orzeczenia w tym względzie. Zatem w realiach niniejszej sprawy można było poprzestać na wydaniu zarządzenia nakazującego zawiadomienie skazanego o niestwierdzeniu podstaw do wznowienia z urzędu postępowania.

Wbrew twierdzeniu skazanego, przedstawione przez niego kopie tłumaczeń pism sporządzonych przez niemieckie organy ścigania nie są żadną nowością. Wszak skazany sam podał, że pismo, w którym stwierdzono, iż „Czyn będący podstawą postępowania 2031 Ujs 2794/07, Prokuratura w Koblencji, stanowi zgodnie z niemieckim prawem kradzież zuchwałą zgodnie z paragrafem 243 kodeksu karnego. Przedawnienie ścigania nastąpiło 12.11.2011 r.”, jest fragmentem akt sprawy jako karta nr 4438. Natomiast pismo strony niemieckiej zawiadamiające o przesłaniu polskiej prokuraturze kopii akt „przedmiotowego postępowania” oraz wyciągu „istotnych przepisów karnych, ze

wskazaniem, że „Termin przedawnienia oskarżenia wynosi 5 lat zgodnie z par. 78 niemieckiego kodeksu karnego” znajduje się w aktach sprawy jako karta nr 4367. Zatem dokumenty te, wraz z innymi wytworzonymi przez stronę niemiecką w postępowaniu dotyczącym przestępstwa popełnionego przez D. R. 12 listopada 2006 r. w [...], były dostępne tak dla stron jak i obrońców, przy czym D. R. oraz jego obrońca w toku postępowania nie twierdzili, że w odniesieniu do czynu z art. 279 § 1 k.k. zachodzi ujemna przesłanka procesowa. Jest też oczywiste, że wspomniane dokumenty musiały pozostawać w polu widzenia orzekających w sprawie sądów, w tym Sądu Najwyższego, który rozpoznając kasację, zgodnie z art. 536 k.p.k. powinien baczyc, nawet gdy w skardze nie podniesiono w tym względzie zarzutu, czy nie zachodzi uchybienie z art. 439 k.p.k. Brak podstaw, by uznać, że w niniejszej sprawie tak nie było, jako że rozpoznanie kasacji rodzi wiążące domniemanie, iż sprawa została przez Sąd Najwyższy rozpoznana również z punktu widzenia ewentualnych uchybień z art. 439 § 1 k.p.k. Obalenie tego domniemania jest możliwe jedynie w wypadku niewątpliwego stwierdzenia, że uchybienie z art. 439 § 1 k.p.k. zostało ujawnione dopiero po rozpoznaniu sprawy przez Sąd Najwyższy, który w toku postępowania kasacyjnego o istnieniu tego uchybienia nie wiedział i nie miał obiektywnych możliwości jego ujawnienia w oparciu o wówczas dostępne materiały postępowania (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 30 stycznia 2013 r., IV KO 79/12; z dnia 18 lutego 2021 r., V KO 131/20; z dnia 13 lipca 2022 r., IV KO 160/21).

W uzupełnieniu należy podkreślić, że zgodnie z art. 109 k.k. sądy orzekające w sprawie D. R. w odniesieniu do czynu popełnionego przez niego na terenie RFN stosowały ustawę karną polską. Przejawem tego było skazanie go za ten czyn na podstawie art. 279 § 1 k.k. jak też - najwyraźniej - uznanie, że w kwestii przedawnienia karalności mają zastosowanie przepisy polskiego Kodeksu karnego. Czyn z art. 279 § 1 k.k. jest (i był w 2006 r.) występkiem zagrożonym karą pozbawienia wolności od roku do lat dziesięciu (zbliżone zagrożenie przewiduje ustawa karna niemiecka), a w takim wypadku karalność przestępstwa ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynęło 15 lat (art. 101 § 1 pkt 2a k.k., obowiązujący od 3 sierpnia 2005 r.). Okres ten nie upłynął w dacie wydania prawomocnego wyroku przez Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – 25 kwietnia 2019 r. Tylko na marginesie celowe będzie odnotować, że budzi wątpliwości informacja strony niemieckiej, iż w świetle stosowanego przez nią prawa z dniem 12 listopada 2011 r. nastąpiło przedawnienie ścigania sprawcy kradzieży z włamaniem zaistniałej 5 lat wcześniej. Jak wcześniej nadmieniono, strona niemiecka poinformowała, że przedmiotowy czyn zgodnie z prawem niemieckim jest kradzieżą zuchwałą, o której mowa w § 243 Kodeksu karnego (StGB). Znajduje to potwierdzenie w wyciągu z StGB, przytaczającego treść tego przepisu,

przewidującego za kradzież zuchwałą, mogącą mieć postać kradzieży z włamaniem (§ 243 ust. 1 pkt 1), karę pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 10 lat (k. 4401 akt sprawy). Z kolei § 78 ust. 3 pkt 3 i 4 StGB stanowią odpowiednio, że okres przedawnienia ścigania wynosi:

- 10 lat w przypadku czynów zagrożonych maksymalnie karami pozbawienia wolności przekraczającymi 5 lat i obejmującymi okres do 10 lat,

- 5 lat w przypadku czynów zagrożonych maksymalnie karami pozbawienia wolności przekraczającymi jeden rok i obejmującymi okres do 5 lat (k. 4402).

W takim razie, gdy uwzględnić ustawowe zagrożenie za czyn z § 243 StGB, wydaje się, że w grę wchodzi dłuższy z wymienionych okresów przedawnienia. Nie miało to jednak istotnego znaczenia w sytuacji, gdy orzekające w sprawie sądy, mając wiedzę o uregulowaniach prawa niemieckiego, w odniesieniu do czynu popełnionego przez D. R. na terenie [...] konsekwentnie stosowały przepisy polskiej ustawy karnej, w tym przepisy dotyczące ustania karalności.

Mając powyższe na uwadze, zarządzono jak na wstępie.

[PGW]

[ms]